

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา
408 442 สัมมนานิติศาสตร์แนวพุทธ
2. จำนวนหน่วยกิต
3 (3-0-6)
3. หลักสูตรประเภทของรายวิชา
นิติศาสตร์บัณฑิต
4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและผู้สอน
อาจารย์สมพร ศิริพันธ์
5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ 2/2565 ชั้นปีที่ 4
6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน
ไม่มี
7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน
ไม่มี
8. สถานที่เรียน
หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
9. ครั้งที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด
-

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการและข้อปฏิบัติต่างๆ เริ่มตั้งแต่การเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน แนวทางความประพฤติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎเกณฑ์ต่างๆ ในทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมายาวนานศาสนา ศีลธรรมจรรยาของคนในสังคม

วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

-

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาในเรื่องหลักการและข้อปฏิบัติต่างๆ เริ่มตั้งแต่การเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน แนวทางความประพฤติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎเกณฑ์ต่างๆ ในทางสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่คู่กันมายาวนานศาสนา ศีลธรรมจรรยาของคนในสังคม

จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย (คาบ)	ฝึกปฏิบัติ (คาบ)	ศึกษาด้วยตนเอง (คาบ)	สอนเสริม
45	ไม่มี	ให้นักศึกษาได้ค้นคว้า ข้อมูลเพิ่มเติม	ตามความต้องการของ นักศึกษาเฉพาะราย

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับห้องทำงาน ตารางสอนเวลาว่างในแต่ละสัปดาห์
- อาจารย์ประจำวิชาจัดเวลาให้คำปรึกษาอย่างน้อย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ต่อกลุ่มเรียน

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรมจริยธรรม

1.1 คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1) ตระหนักในคุณค่าและคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3) มีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีม และสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งและลำดับความสำคัญ
- 4) เคารพในสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- 5) เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม

1.2 วิธีสอน

- 1) บรรยายพร้อมยกตัวอย่างสอดคล้องในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง แล้วให้นักศึกษาร่วมอภิปรายแนวปฏิบัติที่ดี และเหมาะสม
- 2) อภิปรายกลุ่ม
- 3) กำหนดให้นักศึกษาหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง
- 4) ศึกษากรณีตัวอย่างจากการนำเสนอ

1.3 วิธีการประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกในชั้นเรียน
- 2) สังเกตพฤติกรรมการเข้าเรียน การส่งงานที่ได้รับมอบหมาย
- 3) ประเมินผลการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- 4) ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

ทำให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการและข้อปฏิบัติต่างๆ ในชีวิตประจำวัน แนวทางความประพฤติ ขนบธรรมเนียมประเพณี และกฎเกณฑ์ต่างๆ ในทางสังคม ซึ่งจะต้องยึดหลักศาสนา ศีลธรรมจรรยาของคนในสังคมมาเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติโดยยึดหลักกฎหมายและหลักศีลธรรมมาเป็นเกณฑ์ปฏิบัติตนเพื่อให้สังคมมีความสันติสุข

2.2 วิธีสอน

บรรยาย อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน วิเคราะห์กรณีศึกษาและมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องโดยนำมาสรุปและนำเสนอ การศึกษาโดยใช้ปัญหาและโครงงาน Problem base learning โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ทดสอบความรู้ความเข้าใจ

- 2) สังเกตความสามารถในการร่วมอภิปราย
- 3) การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า กรณีตัวอย่าง
- 4) ตรวจสอบผลงาน

3 ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดเชื่อมโยง สมเหตุสมผล มีการวิเคราะห์เพื่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถนำกฎหมายและศีลธรรมมาใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 วิธีสอน

- 1) การมอบหมายให้นักศึกษาทำโครงการพิเศษ และนำเสนอผลการศึกษา
- 2) อภิปรายกลุ่ม
- 3) วิเคราะห์กรณีศึกษาในคำพิพากษาฎีกา
- 4) การสะท้อนแนวคิดจากการประพจน์

3.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ทดสอบย่อยและสอบปลายภาคโดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ หรือ วิเคราะห์แนวคิด
- 2) สังเกตการร่วมอภิปราย
- 3) ตรวจสอบผลงาน

4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- 1) พัฒนาทักษะในการสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนด้วยกัน
- 2) พัฒนาความเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานเป็นทีม
- 3) พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตาม เวลาที่กำหนด

4.2 วิธีสอน

- 1) จัดกิจกรรมกลุ่มในการวิเคราะห์กรณีศึกษา
- 2) มอบหมายงานทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม
- 3) การนำเสนอผลงาน

4.3 วิธีการประเมินผล

- 1) ประเมินตนเองและเพื่อน ด้วยประเด็นกำหนด
- 2) สังเกตการนำเสนอผลงาน พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม

3) ตรวจสอบผลงาน รายงานการศึกษาค้นคว้า

5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 1) ทักษะในการสื่อสารการพูด การฟัง การเขียน โดยการทำรายงาน การนำเสนอในชั้นเรียน
- 2) ทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา
- 3) ทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต
- 4) ทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสาร
- 5) ทักษะในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการนำเสนอผลงาน

3.4 วิธีสอน

- 1) มอบหมายงานให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง จากเว็บไซต์สื่อการสอน E – Learning
- 2) ฝึกวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร คุณภาพการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา

หลักสูตร

- 3) นำเสนอผลงานโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม

5.3 วิธีการประเมินผล

- 1) สังเกตพฤติกรรมในการสื่อสาร
- 2) ตรวจสอบความเหมาะสมในการเลือกใช้สื่อเทคโนโลยี
- 3) ตรวจสอบผลงาน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับ	เนื้อหา	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรม
1	- ปฐมนิเทศการเรียนการสอนของรายวิชา ภาระงาน และการประเมินผลโดยนักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน - ประเมินผลก่อนการเรียนการสอน	3	บรรยายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
2	- กฎหมายต้องมาจากธรรม ต้องชอบธรรม และต้องเพื่อธรรม - กฎมนุษย์ต้องไม่แปลกแยกจากกฎธรรมชาติ	3	บรรยายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3	- พัฒนาค้นหาให้รู้จักเคารพสิทธิ์กันและกัน แต่ต้องรู้ว่าที่แท้มนุษย์ไม่มีสิทธิ์	3	บรรยายและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

	- การพัฒนาระบบขึ้นมาหลากหลาย ทุกระบบต้องลงกันได้บนฐาน หนึ่งเดียวแห่งธรรม		
4	- กฎหมายเพื่อสังคม มนุษย์จะไม่สมจริงถ้ายังไม่ถึงความจริงแห่ง ธรรมชาตินุษย์ - จุดหมายของสังคม คือจุดหมายของกฎหมาย แต่สุดท้ายจุดหมาย ของกฎหมายต้องสนองจุดหมายของชีวิตคน	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
5	- วินัย กฎหมาย เป็นเครื่องจัดสรรให้เกิดโอกาสที่จะเป็นฐานของ การพัฒนาสู่การสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นไป - วินัย กฎหมาย ช่วยจัดสรรสังคมดี ที่เอื้อให้คนงอกงามมีชีวิตที่ดี คนยังงอกงามมีชีวิตที่ดี ก็ยิ่งหนุนสังคมดี ที่คนจะมีชีวิตงอกงาม	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
6	- การปกครองที่แท้ และกฎหมายที่ถูกต้องมีจุดหมายสอดคล้องกับ ธรรมชาติของมนุษย์ - มีกฎหมายไว้จัดการปกครองเพื่อทำให้เกิดสังคมดีที่คนมีโอกาส พัฒนาชีวิตที่ดีงาม	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
7	- กระบวนวิธี ในการบัญญัติข้อกฎหมาย กฎหมายโดยหลักการ กับ กฎหมายโดยบัญญัติ - กฎหมายที่แท้ประสานประโยชน์ของบุคคลกับสังคม และ ประสาน สมมุติของมนุษย์เข้ากับความจริงแท้ของธรรมชาติ	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
8	- ถ้าคนอยู่ในหลักการก็ไม่ต้องมีกฎหมาย ถ้ากฎหมายไม่ใช่เพื่อ หลักการก็ไม่ควรให้เป็นกฎหมาย - เมื่อคนเป็นวิญญูสาระของกฎหมาย สังคมสงบสุขด้วยคติกาง่ายๆ ครั้งคนเสื่อมลงไป กฎหมายยังบังคับซับซ้อน สังคมยิ่งเสื่อมทรุด	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
9	- จะรักษาธรรมให้แก่สังคมได้ ต้องรักษาคุณภาพให้แก่ใจของตน - พฤติกรรมจะถึงภาวะแห่งคุณภาพ เมื่อจิตใจและปัญญา ประสานอย่างสมดุล	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
10	- ความเคร่งครัดในวินัย ประสานกับจิตใจที่ไม่ยึดมั่น คำนึงแต่จะ รักษาธรรมเพื่อประโยชน์สุขของปวงชน - ความยึดมั่นกฎหมาย หลงคิดในสมมติ จะกลายเป็นภัย แต่ถ้า เข้าถึงธรรมที่เป็นฐานของกฎหมาย ก็จะกลายเป็นนักนิติศาสตร์ที่ แท้	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
11	- อารยธรรมของมนุษย์ จะยังยั่งยืนเพียงใด อยู่ที่ภูมิธรรมภูมิปัญญา ในการจัดการกับสมมติ	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
12	- คุณภาพโดยรวมของสังคมสัมฤทธิ์ได้ด้วยการจัดการทางสังคมสู่ เป้าหมายแห่งการพัฒนาคน	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
13	- ฝ่ายนิติบัญญัติของไทยจะอย่างไร ถ้าจะคิดแก้กฏให้	3	บรรยายและศึกษา

	พุทธศาสนาอยู่ดีเพื่อประโยชน์แก่สังคมไทย		กรณีตัวอย่าง
14	- เป็น rule of law นั้นหรือจะพอ อย่างเพิ่งภูมิใจถ้าพัฒนาสาระแท้จริงขึ้นมาไม่ได้ อารยธรรมก็จะสลายตัวกินตัวมันเอง	3	บรรยายและศึกษา กรณีตัวอย่าง
15	สรุปเนื้อหา ทบทวนเนื้อหาที่สำคัญ	3	ศึกษากรณี ตัวอย่าง
16	สอบปลายภาค	3	

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

งาน/กิจกรรมที่ใช้ในการประเมิน	สัปดาห์ที่	สัดส่วนของคะแนน
1. พฤติกรรมการเรียนรู้/เวลาเรียน	ตลอดภาคการศึกษา	-
2. ศึกษากรณีตัวอย่าง คำพิพากษาศาลฎีกา ฝึกทำโจทย์ วิจัยแนวข้อสอบตัวอย่าง	ตลอดภาคการศึกษา	-
3. การทดสอบปลายภาค	16	100%

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

นิติศาสตร์แนวพุทธ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต)

เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไม่มี

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับหัวข้อในประมวลรายวิชา เช่น Thaibar คำอธิบายศัพท์
หนังสืออ่านประกอบ

ไม่มี

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

การประเมินประสิทธิผลรายวิชาที่จัดทำโดยนักศึกษา จากการจัดกิจกรรมในการนำแนวคิดและความเห็นจากนักศึกษาได้ ดังนี้

- 1) การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- 2) การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- 3) แบบประเมินผู้สอน และแบบประเมินรายวิชา
- 4) ให้ข้อเสนอแนะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามที่ผู้สอนทำเป็นช่องทางสื่อสารกับนักศึกษา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

การเก็บข้อมูลเพื่อประเมินการสอนมีกลยุทธ์ ดังนี้

- 1) การแลกเปลี่ยนสังเกตการณ์สอนของอาจารย์ประจำวิชา
- 2) ระดับผลการเรียนของนักศึกษา
- 3) การทวนสอบผลประเมินการเรียนรู้

3. การปรับปรุงการสอน

เมื่อได้ผลประเมินการสอน นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาแนวทางพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น โดยการสัมมนาการจัดการเรียนการสอน การวิจัยชั้นเรียน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ในระหว่างกระบวนการเรียนการสอนมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในรายวิชา ได้จากการสอบถามนักศึกษา หรือการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา รวมถึงพิจารณาจากผลการทดสอบย่อย และหลังการออกผลการเรียนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาได้ ดังนี้

- การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา โดยอาจารย์อื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่ไม่ใช่อาจารย์ประจำหลักสูตร
- มีการตั้งคณะกรรมการในสาขาวิชา ตรวจสอบผลการประเมินการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยตรวจสอบข้อสอบ รายงาน วิธีการให้คะแนนสอบ และการให้คะแนนพฤติกรรม

5. การดำเนินการทบทวนและวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนปรับปรุงการสอน และรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้นดังนี้

- 1) ปรับปรุงรายวิชาอย่างน้อยทุก 3 ปี เชื้อตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบผลสัมฤทธิ์
- 2) เปลี่ยนหรือจัดการเรียนการสอนเป็นทีมหรือแบ่งหัวข้อ/ผลการเรียนรู้ในการสอนของอาจารย์ประจำวิชา